

ДЬЮ ДІЛІДЖЕНС ЯК СУЧАСНА АУДИТОРСЬКА ПОСЛУГА В УКРАЇНІ

Гусєв Артем Олександрович

Студент спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: Кусик Н.Л., к.е.н., доцент

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Досліджувана тема є актуальною, оскільки на сучасному етапі в Україні та інших країнах світу з ринковою економічною системою значного поширення набуває тенденція створення об'єднань підприємств. При цьому, процеси злиття та поглинання підприємств мають значні ризики. Одним з основних заходів комплексного дослідження підприємства, з точки зору зниження інвестиційних ризиків, є перевірка Дью ділідженс. Дослідження основних концептуальних засад процедури Дью ділідженс, як сучасної аудиторської послуги, а також поточного стану її розповсюдження в Україні поставлено за мету в даних тезах.

На сьогоднішній день в економічній науці не існує єдиного розуміння поняття «Дью ділідженс». При цьому, на законодавчому рівні цей термін відсутній. Основні тлумачення цього терміну серед науковців наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Основні тлумачення поняття «Дью ділідженс»

Дослідники	Визначення поняття «Дью ділідженс»
А.М. Безус, К.В. Шафранова, М.Б. Шевчун	Дью ділідженс – глибокий і комплексний аналіз усіх аспектів фінансово-господарської діяльності підприємства [1, с. 51].
І.М. Назаренко	Дью ділідженс – супутня послуга аудиту, що включає повне дослідження підприємства та базується на аналізі кількісних і якісних показників діяльності підприємства, а також системі менеджменту й внутрішнього контролю [2, с. 361].
Н.В. Кармазіна	Дью ділідженс – процедура щодо формування об'єктивного уявлення про об'єкт інвестування з ідентифікацією інвестиційних ризиків та інших деструктивних зовнішніх факторів з метою здійснення незалежної оцінки об'єкта інвестування [3, с. 38].
А.О. Касич, Я.Ю. Яковенко	Дью ділідженс – перевірка, аналіз та оцінка бізнесу [4, с. 93].
А.М. Ткаченко, С.М. Тютченко	Дью ділідженс – комплекс аналітичних процедур з оцінювання юридичної «чистоти» активів і зобов'язань підприємства, їх реального фінансового становища та існуючих загроз економічній безпеці бізнесу [5, с. 20].

Джерело: створено автором.

Отже, поняття «Дью ділідженс» слід розуміти як особливий вид аудиту, що передбачає проведення комплексного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства з метою надання належної оцінки об'єкту інвестування з урахуванням існуючих ризиків.

Слід зазначити, що Дью ділідженс має низку особливостей у порівнянні із звичайною аудиторською перевіркою. У табл. 2 наведено основні відмінності між «Дью ділідженс» та аудитом фінансової звітності в класичному розумінні.

Таблиця 2

Відмінні риси «Дью ділідженс» та аудиту

Критерій	Дью ділідженс	Аудит
Основна мета	Виявлення ключових аспектів, що впливають на вартість об'єкта інвестування	Перевірка достовірності фінансової звітності в усіх суттєвих аспектах
Виконавець перевірки	Фахівці в галузях економіки та права	Професійні аудитори
Характер проведення	За домовленістю з клієнтом	Визначено національними та міжнародними стандартами аудиту
Період перевірки	Минулі та майбутні періоди	Минулі періоди
Формат звіту	Довільна форма	Регламентовано національними та міжнародними стандартами аудиту

Джерело: створено автором на основі даних [4, с. 95].

В залежності від потреб користувачів Дью ділідженс поділяється на:

- загальний - комплексна перевірка всіх аспектів діяльності підприємства, зокрема: фінансовий стан, оподаткування, юридичні питання, операційна діяльність тощо;
- фінансовий - дослідження фінансового стану підприємства в цілому, а також перевірка реальної вартості активів та зобов'язань підприємства (за об'єктом перевірки фінансовий Дью ділідженс є наближеним до звичайної аудиторської перевірки фінансової звітності);
- податковий - виявлення податкових ризиків підприємства, а також дослідження усіх податкових аспектів об'єкта інвестування;
- юридичний - детальний аналіз юридичних аспектів діяльності підприємства, а саме: дотримання трудового законодавства, законність приватизації, реєстрація прав інтелектуальної власності тощо;
- операційний - перевірка основної діяльності об'єкта інвестування – пошук можливостей для підвищення обсягів виробництва, оцінювання якості виробленої продукції тощо.

Процедура Дью ділідженс складається з наступних етапів:

1. підготовчий етап – планування перевірки Дью ділідженс;
2. основний етап – безпосереднє проведення перевірки Дью ділідженс, який, як правило включає:
 - 2.1. оцінювання об'єкта інвестування;
 - 2.2. перевірка системи бухгалтерського та податкового обліку підприємства;
 - 2.3. юридична експертиза об'єкта інвестування.
3. заключний етап – формування звіту перевірки Дью ділідженс.

Слід зазначити, що на сьогоднішній день в Україні, на відміну від розвинених країн, процедура Дью ділідженс не є розповсюдженою та перебуває на початковому етапі свого розвитку. Основними чинниками, що перешкоджають розвитку Дью ділідженс в Україні є:

- відсутність нормативно-правового регулювання процедури Дью ділідженс;
- відсутність достатніх обсягів ресурсів у більшості підприємств України для проведення Дью ділідженс;
- ототожнення підприємцями в Україні Дью ділідженс з аудитом фінансової звітності та інші.

Таким чином, Дью ділідженс є особливим видом аудиту, який передбачає здійснення комплексного аналізу господарської діяльності підприємства з метою надання оцінки об'єкта інвестування з урахуванням ризиків. Дью ділідженс, за своєю сутністю, близький до аудиту фінансової звітності, проте оцінює не лише активи й зобов'язання підприємства, але й також його позиції на ринку як об'єкта інвестування. Дью ділідженс буває декількох видів: загальний; фінансовий; податковий; юридичний; операційний. В Україні на сьогоднішній день Дью ділідженс перебуває тільки на етапі становлення.

Література

1. Безус А.М., Шафранова К.В., Шевчун М.Б. Застосування процедури Дью ділідженс як важеля зменшення інформаційних ризиків при здійсненні емісії цінних паперів. *Інвестиції: практика та досвід. Економічна наука*. 2018. № 9. С. 50-53.
2. Назаренко І.М. Дью ділідженс: сутність, призначення та послідовність проведення. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2011. Вип. 20. Ч. 1. С. 360-366.

3. Кармазіна Н.В. Адаптивний механізм процедури Дью ділідженс для виявлення ризиків під час придбання бізнесу у регіонах України. *Економіка та держава. Економічна наука*. 2020. № 5. С. 37-41.
4. Касич А.О., Яковенко Я.Ю. Дью ділідженс як ключовий інструмент аналізу доцільності інвестування. *Облік і фінанси. Фінанси та оподаткування*. 2015. № 4 (70). С. 92-97.
5. Ткаченко А.М., Тютченко С.М. Дью ділідженс корпоративної звітності як комплекс аналітичних заходів із гарантування економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Економіка й управління підприємством*. 2019. № 3 (94). С. 16-25.